

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ORIENTAL UNIVERSITETI

“OLIIY TA’LIM MUASSASALARIDA PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA FANLARINI O‘QITISHNING MUAMMO VA YECHIMLARI” MAVZUSIDA XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA MATERIALLARI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE MATERIALS «PROBLEMS AND SOLUTIONS FOR TEACHING PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL SUBJECTS IN HIGHER EDUCATION»

13 dekabr 2022 yil

II-QISM

TOSHKENT-2022

**“OLIJ TA'LIM MUASSASALARIDA PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA FANLARINI
O'QITISHNING MUAMMO VA YECHIMLARI”
Xalqaro ilmiy–amaliy konferensiya materiallari.**

Pedagogika va psixologiya fanlarini o'qitishni yanada yuqori bosqichga olib chiqish hamda ushbu yo'nalishdagi ilmiy tadqiqotlar bilan yaqindan tanishish, ularni amaliyotga tatbiq qilish, pedagogika va psixologiya fanlarini o'qitishda zamonaviy pedagogik, psixologik va informatsion texnologiyalardan samarali foydalanish, xalqaro, madaniyatlararo aloqalarni yuksak darajaga ko'tarish, jahondagi yuksak mavqeidagi nufuzli psixologiya maktab olimlari asarlaridan bahramand bolish, Ilmiy-amaliy hamkorliklarni yolg'a qo'yish orqali xalqaro faoliyatlarini jadallashtirish, ta'lim sifatini oshirish kabi masalalar muhokamasi anjumanning maqsad va vazifasini tashkil qildi.

Mazkur to'plamda Oliy ta'lim muassasalari talabalarida psixologik-pedagogik bilimlarni shakllantirish masalalari, uzluksiz ta'lim tizimida o'qitish: metodika va zamonaviy yondashuvlar, xorijiy tillarni o'qitishda psixologik bilimlarning ahamiyati, bo'lg'usi kadrlarni tayyorlashda kasbiy xususiyatlarni shakllantirish muammolari, oliy ta'lim muassasalarida ta'lim-tarbiya jarayonini samarali boshqarishning asosiy psixologik shart-sharoitlari, talabalar jamoasida shaxslararo munosabatlarning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari, pedagogik faoliyatda yuzaga keladigan muammolar va ularning yechimlari masalalariga doir maqolalar jamlangan. To'plam materiallaridan oliy ta'lim tashkilotlari professor-o'qituvchilari, ilmiy izlanuvchilar, mustaqil tadqiqotchilar, talabalar va sohaga qiziquvchilar foydalanishi mumkin.

Xalqaro ilmiy–amaliy konferensiya materiallari O'zbekiston respublikasi Oriental universiteti Kengashining 2022 yil 25 noyabrdagi 4-sonli bayonnoma bilan nashrga tavsiya etilgan.

To'plamga kiritilgan maqolalarning mazmuni, ilmiy to'g'riligi va dalillarning haqqoniyligi uchun mualliflar mas'uldir.

ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ДАРСГА БЎЛГАН МУНОСАБАТИНИ КЛАСТЕР АСОСИДА ЎРГАНИШ

Мусурмонов Р.

*Чирчиқ давлат педагогика университети
“Мактаб менежменти” кафедраси доценти, п.ф.н.*

Хуррамов К.М.

*Чирчиқ давлат педагогика университети
“Мактаб менежменти” кафедраси ўқитувчиси.*

Суяров А.М.

*Чирчиқ давлат педагогика университети
“Мактаб менежменти” кафедраси ўқитувчиси*

Аннотация: Мақолада ўқувчиларнинг дарсга бўлган муносабатини кластер асосида ўрганиш тўғрисида фикр юритилиб, таълим-тарбия жараёнини таъкил этишни самарали фойдаланиш механизмларини такомиллаштириш ҳақида таклиф ва тавсиялар берилган.

Таянч сўз ва иборалар: Мактаб менежменти, педагогик таълим, таълим-тарбия, психологик хусусият, психологик ҳолат, тадбиркорлик, дидактика, жамият, технология, ислоҳот, педагогик таълим инновацион кластери, узлуксиз таълим тизими, педагогик таълим, педагогик жамоа, дидактик, мактаб фаолияти, мактаб таълими, дидактика, халқаро стандарт.

Аннотация: В статье рассматривается изучение отношения учащихся к уроку на основе кластера, предложения и рекомендации по совершенствованию механизмов эффективного использования организации учебного процесса.

Ключевые слова и фразы: Управление школой, педагогическое образование, образование, психологические особенности, психологическое состояние, предпринимательство, дидактика, общество, технология, реформа, инновационный кластер педагогического образования, система непрерывного образования, педагогическое образование, педагогический коллектив, дидактика, школьная деятельность, школьное образование, дидактика, международный стандарт.

Annotation: The article deals with the study of the attitude of students to the lesson on the basis of a cluster, suggestions and recommendations for improving the mechanisms for the effective use of the organization of the educational process.

Key words and phrases: School management, teacher education, education, psychological characteristics, psychological state, entrepreneurship, didactics, society, technology, reform, innovative cluster of teacher education, continuous education system, teacher education, teaching staff, didactics, school activities, school education, didactics, international standard.

*Инсон одоби билан гўзалдир.
Одоб - олтиндан қиммат.*

Инсон баркамоллиги унинг маънавий дунёсининг мукамаллиги билан белгиланади. Ўз вақтида яхши тарбия топган шахс бутун умри давомида кадр-қиммат топади ва гўёки ўзини қимматбаҳо бойликка эга бўлгандек ҳис қилади. Юриш-туриш маданияти кишилиқ жамияти маданиятининг таркибий қисми ҳисобланиб, унинг асосини жамиятда инсон ўзини қандай тутиши кераклигини белгилаб берувчи ҳукмрон ахлоқ нормалари ташкил қилади. Инсон ҳамма вақт гўзалликка ва тартиблиликка интиланган, шунинг учун оддий халқда ҳам авлоддан-авлодга ўтиб келган ва одатга айланиб қолган удумлар ҳамда юриш-туриш қоидалари пайдо бўлган ва улар халқлар анъаналарида ажойиб тарзда ўз ифодасини топган. Яхшиликка, гўзалликка интилиш инсонга хос хислатдир, шунинг учун инсонларнинг хушмуомала ва одобли бўлишга интилганлиги таажубланарли ҳол эмас.

Республикамиз мустақилликка эришганидан сўнг барча соҳаларда улкан ижобий ўзгаришлар амалга оширила бошланди. Шундай хайрли ишлардан бири мамлакатимизда таълим тизимининг модернизация қилиниши, уни таркибий жиҳатдан қайта қуриш, таълим, фан, техника ва технология, иқтисодиёт ва маданиятнинг жаҳон миқёсидаги замонавий ютуқларини ҳисобга олган ҳолда таълим дастурларини ўзгартириб, янгилаб боришни кўзда тутди. Инновацион технологияларнинг кенг ўзгартирилиши, чет эл сармоялари қўламларининг кенгайиши, тадбиркорликнинг ривожланиши, шунингдек, узлуксиз таълимнинг фан ва ишлаб чиқариш билан интеграллашуви, ўқитувчиларнинг қобилиятлари ва имкониятларига мувофиқ равишда таълимга табақалаштирилган ёндашувнинг жорий этилиши ҳамда таълим беришнинг инновацион педагогик технологиялари, замонавий ўқув-услугий мажмуаларнинг яратилиши, ўқув-тарбия жараёнининг дидактик жиҳатдан таъминланиши таълим тизимини такомиллаштиришга асос бўлмоқда.

Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастурининг асосий тамойиллари ва мақсадли вазифаларидан бири – умумий ўрта таълим мактаблари, биринчи навбатда қишлоқ жойлардаги мактабларни малакали педагог кадрлар билан таъминлаш, улар таркиби сифатини ошириш, ўқитувчилар тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини оширишнинг самарали тизимини яратиш амалга оширилаётган ривожланиш ва ўзгартиришларга асос бўлмоқда.

Шундан келиб чиқиб, таълим тизимини ривожлантириш йўналишида амалга оширилаётган ислохотлар барча таълим муассасаларида таълим жараёнини илмий асосда ташкил этиш ва фан ва технологияларнинг ютуқларига асосланган методлардан фойдаланиш, таълим-тарбия жараёнини ташкил этиш ва уни амалга оширишда билим, кўникма ва малакаларни тизимли равишда ривожлантириш, замонавий шахсий ва касбий сифатларини талаб қилади.

Мактабларда энг асосий ва муҳим аҳамият касб этувчи функциялардан бири – бу таълимнинг сифатли салоҳияти ва таълим-тарбия жараёнининг самарадорлигида тарбиявий муносабатлардир.

Таълим-тарбия жараёнини ташкил этиш ва уни амалга оширишда, ўқитувчи ва ўқувчилар ўзаро маълум бир белгиланган муносабатда бўладилар, бу муносабатларни иқтисодий, сиёсий ва бошқа муносабатлардан фарқли равишда тарбиявий муносабатлар деб атаيمиз. Ана шу тарбияга масъул бўлган бир қатор шахслар борки, улар фаолиятидаги жиддий камчилик ва нуқсонлар таълим жараёнини самарали ташкил этиш ва ўқувчилар билим, кўникма ва малакаларни давлат таълим стандартлари даражасида эгаллашда, янги Ўзбекистон шароитида баркамол шахсларни тарбиялашда муаммо бўлиб қолмоқда. Олиб борилган илмий-методик тадқиқотларимиз самараси ўлароқ, ана шу кемтикликни тўлдириш, яъни оила, таълим муассасаси, маҳалла, ёшлар ташкилотлари, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органларнинг ҳамкорликдаги ишлари ўзининг ижобий натижасини бериши илмий-методик жиҳатдан исботланди.

Дарсга салбий муносабатдаги болаларнинг ўзига хос характер ва хусусиятлари ўрганиб чиқилиб, таълим-тарбия жараёнида уларга тизимли равишда таъсир этишнинг йўл-йўриқлари шакллантирилди.

Муаммо шундаки, тарбияси қийин бўлиб қолиш сабаблари, балоғатга етишда ўсмирларнинг ўзига хос психологик ҳолати, шахснинг фазилатларини таркиб топтиришдаги асосий нуқсонлар, ўсмирларнинг типологик хусусиятлари, ўсмирларнинг “тарбияси қийин” бўлиб қолиш сабаблари, уларни келтириб чиқарувчи омиллар ва психик ҳолатидаги нуқсонлари, билим олиш фаолиятидаги камчиликлари ҳамда бу муаммоларни бартараф этишда нималарга эътибор бериш кераклиги ҳақида тавсиялар берилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги ПҚ-3152 сонли Қарори билан Тошкент вилояти Чирчиқ давлат педагогика институти ташкил қилинган эди. Қарор билан институтга вилоятдаги мактабгача, мактаб ва мактабдан ташқари таълим муассасаларининг тарбиячилар, бошланғич синф ўқитувчилари, айниқса, аниқ фанлар ва чет тиллари бўйича ўқитувчиларга бўлган эҳтиёжларини қондириш, туманлар ва қишлоқ жойларидаги таълим муассасаларини юқори малакали педагог кадрлар билан таъминлаш ҳамда халқаро стандартлар даражасига мос олий маълумотли педагог кадрлар тайёрлаш вазифаси юклатилган. Мазкур вазифалардан келиб чиқиб бугунги кунда институт ўзининг асосий стратегик йўналишлари ва ривожланиш концепциясини ишлаб чиқди.[1]

Тошкент вилояти таълим тизимида мавжуд камчиликларни ўрганиш ва уларнинг таҳлили шуни кўрсатдики, педагогик таълим йўналишларини мувофиқлаштириш, истикболни режалаштириш, таълим босқичлари ўртасидаги алоқа ва интеграциянинг сузглиги, таълим субъектлари фаолиятидаги тарқоқлик ҳудудда педагог кадрларга бўлган эҳтиёжнинг қондирилмаслиги ва таълим сифатининг пасайишига сабаб бўлган. Шундан келиб чиққан ҳолда институт Тошкент вилоятида педагогик таълим инновацион кластерини яратиш билан боғлиқ янги тизимни ўзининг устувор стратегик йўналиши сифатида белгилаб олиниб, институт профессор-ўқитувчилари томонидан шу тизим асосида муайян ишларни амалга оширмоқда. Хусусан, “Мактаб менежменти” кафедраси профессор-ўқитувчилари Чирчиқ шаҳридаги 8-умумий ўрта таълим мактаби

педагогик жамоаси билан ота-оналар, маҳалла ва бошқа жамоатчи ташкилотлар билан ҳамкорликда ўқувчиларда дарсга ижобий муносабатни шакллантириш, салбий муносабатларни олдини олиш, ташхислаш ва коррекциялаш йўналишида ишламоқда.[2]

Маълумки, педагогик таълимнинг жамият барқарор ривожланишидаги юқори ижтимоий аҳамиятидан келиб чиққан ҳолда замонавий талаблар, тизимдаги муаммолар ва уларни ҳал қилишда фан ва таълим бўғинлари ўртасидаги алоқадорликни таъминлаш узлуксиз педагогик таълимни кластер ривожланиш тизимига ўтказиш заруратини тақозо этмоқда.

Педагогик таълим инновацион кластери узлуксиз таълим тизимидаги барча таълим турлари, илмий тадқиқот институтлари ва марказлари, амалиёт базалари, илмий ва илмий-методик тузилмаларнинг бир бутунлиги бўлиб, уларнинг биргаликдаги вазифалар тақсимланган фаолияти педагогик таълим тизимини сифат жиҳатидан янги даражага кўтариш имконини беради. Бинобарин, кластернинг асосий мақсади ўз таркибига кирувчи таълимий-илмий-инновацион салоҳиятни нафақат юқори фуқаролик ва касбий лаёқатлилиқ даражаси билан, балки рақобатбардошлиги, янгиликларни қабул қила олиш қобилияти, янги таълим дастур ва технологияларини лойиҳалаш ҳамда амалга ошира олиш қобилиятига эга замонавий таълим мутахассисларини тайёрлаш учун бирлаштирилган иборатдир. Бизнинг уринишларимиз ҳам ана шу муаммоларга ечим топиш учун қилинган саъй ҳаракатдир. [1]

Муаммонинг ечимини ҳал қилиш учун тадқиқот ишимизни учта долзарб масалага бўлиб ўргандик, хусусан:

Биринчи йўналишида, тарбияси қийин бўлишнинг ижтимоий, педагогик ва психологик сабабларини аниқлаш ва бартараф этиш йўллариини излаш, педагогик ва методологик асосларини кучайтиришга асосланган.

Дарсга салбий муносабатдаги мактаб ўқувчиларига педагогик-психологик ёндашувлар асосида маслаҳатлар таъсири остида муносабатларини ижобий томонга буриш, эгаллаши лозим бўлган билим, кўникма ва малакаларини фаоллаштириш орқали натижага эришиш.

Тадқиқотнинг иккинчи йўналишида, психологик хизмат ва тарбияси қийин ёшларнинг ўзига хос хусусиятлари ва тарбияси қийин ёшларни тарбиялаш масаласи ўрганиб чиқилган.

Учинчи йўналишида, дарсга салбий муносабатдаги болалар билан ишлаш ва уларнинг хатти-ҳаракатлари қай даражада эканлигини аниқлаш мумкинлиги кўрсатилган. Шунга кўра улар билан қандай муомалада бўлиш кераклиги тўғрисида тавсиялар ёритиб берилган. Бу ишлар одатда уйда ота-онага, мактабда психолог, ўқитувчиларга юклатилади. Психолог болани доимо назорат қилиб унга ибратли машқлар орқали мунтазам равишда шуғулланиб бориши ҳақида методик тавсиялар берилган.[3]

Хулоса ўрнида эътироф этиш ўринлики, “Мактаб лабораторияси” сифатида олинган мактаб педагогик жамоаси билан олиб борилган ўзаро ҳамкорлик (кластер – бир мақсад йўлида тармоқларнинг бирлашиши) ўзининг ижобий натижаларини берди.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР:

1. Мухамедов Ғ.И., Хўжамкулов У.Н. Педагогик таълим инновацион кластери. Илмий рисола. Чирчик. 2019. 90 б.
2. Мусурмонов Р., Мусурмонова М. Ўқувчиларнинг дарсга бўлган муносабатларини кластер усулида ўрганиш. Ўқув-методик қўлланма, -Т.: "MALIK PRINT CO" 2022. 145 б.
3. Тўраева О. Оилавий муносабатлар психологияси. –Т.: 1994.

SHAXS FAZILATLARI TARKIB TOPISHIDAGI NUQSONLARNI OLDINI OLIISH PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA

Musurmonov R.

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti
"Maktab menejmenti" kafedrası dotsenti, p.f.n.*

Sultanova D.

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti
"Maktab menejmenti" kafedrası o'qituvchisi*

Hakimova I.

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti
"Maktab menejmenti" kafedrası o'qituvchisi*

Annotatsiya: Maqolada shaxs fazilatlari tarkib topishdagi nuqsonlarni oldini olish pedagogik muammo to'g'risida fikr yuritilib, yoshlar bilan olib boriladigan ta'lim tarbiya ishlari samarali foydalanish mexanizmlarini takomillashtirish haqida taklif va tavsiyalar berilgan.

Tayanch so'z va iboralar: Ta'lim-tarbiya, psixologik xususiyat, intellektual, ko'nikma, malaka, ijtimoiy, individual, ehtiyoj, psixik taraqqiyot, pedagogik ta'lim, psixik rivojlanish, aqliy faoliyat usullari, maktab faoliyati, o'smirlarning tipologik xususiyati, o'smirlik davri, psixologik sifat.

Yoshlar bilan olib boriladigan ta'lim-tarbiya ishlarining muvaffaqiyati ularning yoshi va psixologik xususiyatlarini bilish hamda hisobga olishga bog'liqdir. Bu holat burilish hisoblangan o'smirlik davrining alohida xususiyati bo'lib, u ko'prok shu davrga taaluqlidir. O'smirlik davrini – o'tish davri deb yuritadilar, chunki ana shu davrda bolalikdan kattalik holatiga o'ziga xos o'tish davri yuzaga keladi. U psixik jarayonlarning, o'quvchi faoliyatlarining jiddiy ravishda qayta qurilishi bilan bog'liqdir. Shuning uchun o'smirlik yoshi o'zaro munosabat shakllarida, faoliyatni tashkil qilishda qat'iy o'zgarishlarni talab qiladi. O'smirlarni ta'lim-tarbiya berish ishlarida goho uchraydigan qiyinchiliklar bu yoshdagi bolalarning psixik rivojlanishi qonuniyatlarini va xususiyatlarini ba'zan yetarli darajada bilmaslik yoki inkor etish natijasida paydo bo'ladi. Bu davr tarbiya uchun ancha qiyin davr hisoblanadi. Chunki bolaning ulg'ayib, katta odamga aylanish jarayonining o'zi qiyin, bu jarayon psixikaning, odamlar bilan

MUNDARIJA

I-SHO‘BA:

OLIY TA‘LIM MUASSASALARI TALABALARIDA PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK BILIMLARNI SHAKLLANTIRISH MASALALARI

IV-SHO‘BA:

BO‘LG‘USI KADRLARNI TAYYORLASHDA KASBIY XUSUSIYATLARNI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI

Maqolaning nomlanishi	Bet
ABDULLAYEVA G.I., MAXAMADJONOVA M.M. Bo‘lg‘usi o‘qituvchilarni madaniyatlararo kompetensiyasini media matnlar yordamida takomillashtirish imkoniyatlari va yo‘llari	5
БАРАТОВА. Д. III. Маҳаллада аҳолининг турли гуруҳларига психологик хизмат кўрсатиш	12
BARATOV.X.SH. Sportchi yoshlarga psixologik xizmat ko‘rsatishning o‘ziga xos xususiyatlari	16
DADABAEVA N.U. Aspects of professional skills in the training of future professionals	19
JABBOROV X.X. Ta‘lim muassasalarida tarbiya jarayoni samaradorlogining asosiy psixologik shart-sharoitlari”	22
ЖУМАЕВА.Ю.Р. Форсайт технологияси асосида касбий фаолиятга тайёрлашнинг инновацион фаолиятини амалга ошириш	27
КАБИРОВА.З. М. Ўқув жараёнига аралаш таълим технологияларини жорий этиш	30
КОЗЛОВ В. В. Проблемы формирования профессиональных качеств при подготовке будущих психологов	35
MUROT MUSA EV K.B., QURBONOVA N. SH., ERMATOV A. X. Tafakkur psixologiyasi	38
SULTONOVA D.G‘ Ta‘lim jarayonida raqamli texnologiyalar va masofaviy o‘qitishning psixologik jihatlar	40
UMAROVA M.KH., IBROGIMOVA D.A. Bo‘lg‘usi pedagog kadrlarni tayyorlashda kasbiy xususiyatlarni shakllantirish istiqbollari	43
UMAROVA N. SH., UMAROVA N. Y. “Касбий шаклланишда жараёнида гендер тенглик муаммосининг назарий таҳлиллари”	48
XALIKOVA SH.T. HAKIMOV B. Sevimli kasb tanlashdagi muammoar va ularni bartaraf etish usullar	52
HAMIDULLAYEV F.SH., MUXTOROV A. Xalq ta‘limi tizimida o‘quvchilarni kasb-hunarga yo‘naltirish ishlari:muammo va ularning yechimlari	54
XOXLOBA Л. П. Репертуар интерактивных площадок в обучении студентов вузов	57
XUDOYBERDIEVA K.O. O‘quvchilarni kasbga yo‘naltirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	62
ЭРНАЗАРОВА. Г. О. Бўлажак ўқитувчиларда касбий - педагогик компетенцияларни шакллантириш асослари	65

V-SHO'BA:

OLIIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM-TARBIYA JARAYONINI SAMARALI BOSHQARISHNING ASOSIY PSIXOLOGIK SHART- SHAROITLARI

Maqolaning nomlanishi	Bet
ABDUKADIROVA G.X. The role of pedagogical software tools in improving educational efficiency	73
АБДУРАСУЛОВ Ф. П., БАВБЕКОВА А. Э., АБДУЖАЛИЛОВА С. А. Взаимоотношения с окружающими у подростков с разными типами акцентуации характера	77
АБИРОВА У. А., ТЎРАҚУЛОВА Ф. А., РАХИМБЕРДИЕВА И. З. Оила, маҳалла ва таълим муассасаси ижтимоий ҳамкорлиги”ни такомиллаштиришнинг устувор вазифалар	82
ВОХИДОВА Н. Х., АБДУЛХАЕВА М. Тарбиявий фаолият функциялари ва компетентлик	85
MAMANAZAROV U.B., NORTOLIYEVA Z. Turli yosh davrlarida ijtimoiy tarmoqlarning psixologik ta'siri	90
MIRSAGATOVA N. S., QOBILJONOVA M. Barkamol avlod tarbiyasi—tarqiyot kafoloti	95
MUROT MUSAEV K.B., MERVE YILMAZ , DJELYALOV M. Z. Pedagogical leadership as a resource for development education	101
МУРОТМУСАЕВ К.Б., ТАНГРИКУЛОВА Р. Социально-психологические особенности лидерства в управлении	107
МУРОТМУСАЕВ К.Б., МАХМУДОВ Р. Психологические факторы религиозного воспитания у детей и подростков.	114
МУРОТМУСАЕВ К.Б., ТУРАПОВ Х.М, Психология девиантного поведения школьников	117
NABIEV E.E. Maktabgacha ta'lim sifati va samaradorligini ta'minlashga yo'naltirilgan jarayonlarni tashkil etish va boshqarish	120
PARPIYEVA SH. A., SHOKIROVA F. Z., CHORIYEVA M. V. Psixologiya fanlaridan seminar mashg'ulotlari	126
ТУРГУНБОЕВ Ж. Роль и значение менеджмента в образовательных учреждениях	131
ФАЙЗИЕВА М.Х. Талабаларда психологик ҳимояни шакллантириш қадриятлар тизимининг омили сифатида	133
SAIDOVA N.I., SHAMSIYEVA M.I. O'quvchi yoshlarda jinsiy tarbiyaning psixofiziologik asoslari	135
SANAYEV A. K., KARIMOVA S. O., SULTONOVA L. O. Nuqsoni bor maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlashning psixologik jihatlar	140
SANAYEV A. K., BOZORBOYEVA M.T., ABDURAZZOQOVA D. B. Qo'rquvlar: uning sabablari va oqibatlar	144
TOIROVA.M.M. Tasavvuf psixologiyasi va uning shaxs tarbiyasidagi o'rni	146
ТОШОВ М. Ж. Педагогические условия эффективного взаимодействия по воспитанию духовно-нравственных семейных ценностей у подростков	150

ТОШОВ М. Ж. Xorijiy davlatlarda shaxsni tarbiyalashdagi muhim omillar	156
ТОШЕВ М. Ж. Влияние глобализации на развитие современного традиционного семейного воспитания	163
ХОЛМАТОВ М. А. Бола шахсида диний бағрикенглик шаклланишида оиладаги тарбиянинг аҳамияти	168
ШАФИЕВА Э. И., МУРОТМУСАЕВ К.Б. Воздействие буллинга на психологические здоровье детей и подростков	171
A.OLIMOVA.Talabalarni ijodiy faoliyatga tayyorlashda raqamli ta’lim texnologiyalaridan foydalanish yo’llari	176
SHODMONOVA SH.S., ABDUNAZAROVA Z. XAMRAYEVA Q. Talaba-yoshlarda reproduktiv salomatlikni shakllantirish omillari	180
SHODMONOVA SH.S., BOZOROVA M., ERGASHOVA S. Oilada farzandlarni mafkuraviy imunitetini shakllantirish mexanizmlari	183
YULDASHEV S. R., MAXMUTBOYEV R. SH. Jazoni ijro etish muassasalaridan ozod qilingan shaxslarni qayta moslashish jarayoni: muammolar va istiqbollari	186

VI-SHO’BA:

TALABALAR JAMOASIDA SHAXSLARARO MUNOSABATLARNING IJTIMOIY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI

Maqolaning nomlanishi	Bet
ИСМОИЛОВА Н., ЗОКИРЖОНОВА Ш. Бугунги кун талабасида информатсион стресс ва стрессга барқарорлик муаммоси	193
МАРАТОВ Т. Ғ. Диний идентификациянинг психологик характеристикаси	197
МАХАМАТОВА Н.Б. Талабаларда алтруистик мотивларнинг намоён булишига шахс хусусиятларининг таъсири	201
MAXMUDOVA D. A., RUSTAMJONOVA M. D., DILSHODOVA M. R. Talabalik davrida ta’lim olishning ijtimoiy psixologik xususiyatlar	205
MIRSAGATOVA N. S., KARIMOVA M. Pedagogik nizoning kelib chiqish sabablari va uni bartaraf qilish yo’llari	208
MUROT MUSAYEV K.B., OCHILOVA M. A. Психологические аспекты преступности несовершеннолетних	210
MUROT MUSAYEV K.B., TUROPOV X.M. Motivatsiyaning boshqaruvdagi psixologik roli va ahamiyati	214
MUROT MUSAYEV K.B., ASXUJAYEV N. F. “drokning xususiyatlari va patologiyasi	216
MUROT MUSAYEV K.B., KAMOLOVA R. Tasavvuf ilmining inson psixologiyasi bilan o’zaro bog’liqlik jihatlari	222
МУРОТМУСАЕВ К.Б., САЛАХОВА Ш. Страх успеха и как с ним справиться?	225
МУРОТМУСАЕВ К.Б., ТАНГРИКУЛОВА Р., ТАНГРИКУЛОВА Р. Семейная психология: проблемы и причины разводов	228

НОРҚЎЗИЕВ Д. Б. Шахсда ҳаётий стратегиялар шаклланишида ўз-ўзига бўлган муносабатнинг ўрни	234
KARIMOVA B., NASIROVA Z.M.Talabalarda shaxslararo munosabat madaniyatini rivojlantirishning hozirgi kundagi dolzarbligi”	239
КУШАКОВА Н.И., ЙЎЛДАШЕВА С. С., АМИНЖОНОВА М. К., НАЖИМОВА Ф. Н. Оила барқарорлигида ижтимоий психологик омилларининг келиб чиқиши	245
PULATOVA D. R., EGAMBERDIEVA F. O. Improving students’ professional communicative competence based on corpus based approach	249
RUSTAMOVA B.A. Talabalar jamoasida shaxslararo munosabatlarning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	254
СУЛТАНОВА А.А., КЛИМОВ Е. ПАРМАНОВ Р. Социально-психологическая характеристика межличностных отношений в студенческом сообществе.	258
UMAROVA M.KH., PULATOVA M.S. Social pedagogical and psychological features of interpersonal relations in the student community	262
ХОЛЎИГИТОВА Н. Х. Концепция мотивационного аспекта	266
USMANOVA SH. D. Shaxsning kasb tanlashi va kasbiy shakllanishining psixologik aspektlari	269

VII-SHO’BA:

PEDAGOGIK FAOLIYATDA YUZAGA KELADIGAN MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI

Maqolaning nomlanishi	Bet
АБДУРАСУЛОВ Ф. П., АРАКУЛОВ Г. Т., ЭРКИНОВА М. Т., МИРЗАХМАТОВ А.Х. Педагогические условия развития творчества в современном образовании	277
G'AYBULLAYEVA D. U., QURBONOVA Z. Yangi renessans davrida jamiyatning intellektual qobiliyatini rivojlantirish	282
DJUMANAZAROVA Z. K. Economics and mathematics: their interaction	284
ДАВЫДОВА Ю. А., САБИРОВА Е. З. Психологическое благополучие в образовательной среде Кыргызской Республики	288
ЭГАМБЕРДИЕВА Ф.У., АБДУҚАХҲАРОВА Ё. Девиант хулқ-атвор педагогик муаммо сифатида	293
NORBOYEVA A. Kattalarni o’qitishning zamonaviy metodlari	297
KAMOLOV O. S., IBROXIMOV D. M. Mahalliy byudjetlarning xarajatlarini boshqarishdagi mavjud muammolar ularni hal etish imkoniyatlari”	301
JUMANIYOZOV O., ELMURODOV J.A. Matematik modellash tirish asosida iqtisodiy masalalarni yechish	307
ИСМАГИЛОВА Ф. С. БАФАЕВ М. М. К проблеме формирования установки академические стандарты исследования у магистрантов: Обучение логическим методам индукции и дедукции.	310
ИСМОИЛОВА Н., ТЎЙЧИЕВА Ш.. Мактабгача таълим муассасаси педагог ходимларида стрессга барқарорликни диагностика қилиш масалалари	315

КАРИМОВА Б.Э., ABDUSAMADOV A.A. Tabiatga muvofiqlashtirilgan pedagogik kreativlik	319
ЛУҚМОНОВ А.С. Ҳомиладор аёлнинг психологик хусусиятлари	323
MARDANOV A. Yu. Kichik biznes rivoji-ertangi kun poydevori	329
MAXMUDOVA D.A., TO'HTAXO'JAYEVA M. O. Shaxs o'z salohiyatini ro'yobga chiqarishining muammosi	335
МУСУРМОНОВ Р., ХУРРАМОВ К.М., СУЯРОВ А.М. Ўқувчиларнинг дарсга бўлган муносабатини кластер асосида ўрганиш	338
MUSURMONOV R., SULTANOVA D., HAKIMOVA I. Shaxs fazilatlari tarkib topishidagi nuqsonlarni oldini olish pedagogik muammo sifatida	342
MUXSIYEVA A., SULTONOVA S. Oilada farzand tarbiyasi davlat siyosatidagi ustivor muammo sifatida	346
НАМУРАТОВА М. У., АБДУРАСУЛОВ Ф. П., САНАЕВ А. К. Тревожность у детей дошкольного возраста. причины возникновения тревожности и особенности ее проявления	350
SAMATOVA I. A., NAJIMOVA SH. O'quvchilarning ijtimoiy-siyosiy kompetensiyasini shakllantirish ijtimoiy pedagogik muammo sifatid	354
ТОШЕВ М. Ж. Влияние глобализации на развитие современного традиционного семейного воспитания	357
ТУРСУНОВ Л. С., АШУРОВА Д. И. Педогогик соҳада касбий сўнишнинг ижтимоий -психологик асослари”	362
ТҲЙЧИЕВА. Г. М. Бўлажак мутахассисларда касбий-билиш компетенциясини шакллантиришнинг педагогик шарт-шароитлари	366
УМРИХИНА В. И., ИШКИНА М. Вопросы адаптации первокурсников в вузе	370
ФАЙЗИЕВА Образовательный менеджмент: от теории к практике	375
NAKAN SEYHAN . Psychological rehabilitation of war participants	378
HUSEYNZADA M. V. Deprivation of parental care as a risk factor	383
ШАФИЕВА Э. И. Размышления о современных проблемах психологии	386
SHERNAYEV A. A. Aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatida moliyaviy menejmentni tashkil etish samaradorligini oshirish masalalari	391
ШОУМАРОВ Ғ. Б. Ўзбекистон олий талими муассасиларида педагогика ва психология фанларини ўқитилишига оид муаммо ва ечимлар	397
ҚУРБОНОВА З.А. Оилавий қўшничилик муносабатларини ривожлантиришнинг илмий – назарий асослари	401
KURBANOVA Z. A. Improving the pedagogical mechanism of stabilization of family and neighborhood relations in uzbekistan	404
ЮЛДАШЕВ С.Р., ЭРКАЕВА С. А. Аёлларни диний экстремизмга жалб қилиш мақсадида қўлланиладиган манипулятив таъсир кўрсатиш усуллари	407
Аскарлова Г., Абдумажитова Н., Пути повышения коммуникативной компетентности в формировании профессиональных качеств у будущих педагогов-психологов	411

SABOXIDDINOVA Sh. X. O‘smirlik davrida hayotiy barqarorlik shakllanishining o‘ziga xosligi	415
ЮЛДАШЕВ С. Р. Особенности психологической реабилитации и реинтеграции репатриантов в республике узбекистан	419

**“OLY TA’LIM MUASSASALARIDA PEDAGOGIKA VA
PSIXOLOGIYA FANLARINI O‘QITISHNING MUAMMO VA YECHIMLARI”**

Xalqaro ilmiy–amaliy konferensiya materiallari

II-QISM

Mas’ul muharrir:

F.Egamberdieva – Pedagogika va psixologiya kafedrası mudiri, dotsent.

Tahrir hay’ati a’zolari:

K.Muratmusaev – t.f.n., dotsent v.b.

D.Pulatova - p.f.n., dotsent.

M.Toshov – p.f.n., dotsent.

Taqrizchilar:

Umarov B.M. – ps.f.d., professor.

Xalilova Sh.T. - ped.f.d., professor.

Bosishga 12.12.22 yilda ruxsat etildi. Bichimi 60x84 1/8. Ofset qog‘ozi. Ofset bosma.

«Times New Roman» garniturası. . Bosma tabog‘i 33,0.

Adadi 20 nusxa. Bahosi kelishilgan narhda.

«Oriental Universiteti» nashriyot - tahririyatida nashrga nashrga tayyorlandi.

Toshkent shahar, Mirobod tumani, U.Nosir ko‘chasi 154.